

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

LETNIK XXV

NOVO MESTO, FEBRUAR 1988

ŠTEVILKA 1

Nagrade in priznanja delavcem za 30-, 20- in 10-letno delo v gozdarstvu

Na proslavi v Pogancih je pred podelitvijo priznanj in nagrad nagovoril delavce, jubilate, direktor GG Novo mesto inž. Jože Petrič. Potem ko nas je spomnil na težke medvojne in povojne čase, ki smo jih z ogromnim naporom in požrtvovanjem uspešno preživeli, je dejal:

»Tudi danes je položaj izredno težak. Borimo se z veliko inflacijo, ki je dosegla trimestno število. Življenjska raven delovnih ljudi močno pada. Zunanja in notranja zadolžitev presega normalne okvire. Nezaposlenost narašča. Vedno več je delovnih organizacij, ki poslujejo z izgubo. Lahko bi še našteval celo vrsto težav, s katerimi se otepamo, vendar so vam poznane iz tiska, radia in televizije. Na splošno bi na kratko lahko rekel, da nam gre letos slabše kot lani in boljše, kot nam bo šlo prihodnje leto. Žalostno pri tem pa je dejstvo, da ravno starejša generacija, zlasti imam v mislih delavce s 30- in 20-letnim delovnim stažem, doživlja drugo krizno obdobje, če smatramo, da je bilo po vojno prvo. Zvezna skupščina in vlada sta pred kratkim sicer sprejeli protiinflacijske ukrepe, toda veliko dvomov je, če bodo le-ti tudi uresničeni.

Pri vsem tem lahko rečem, da smo do nedavnega imeli gozdarji kot surovinska panoga za gospodarjenje še dokaj ugodne razmere. Toda že lani, še bolj pa letos, so se tudi nad gozdarstvom začeli zbirati temni oblaki. Zakaj taka črnoglednost? Naj naštejemo nekaj vzrokov:

Cene gozdnih sortimentov zaostajajo za rastjo inflacije več kot za 30 odst. Ker so prodajne cene tudi vir za formiranje sklada biološke amortizacije, je razumljivo, da denarja za vlaganje zmanjkuje. Da bi bila mera še bolj polna, naši gozdovi umirajo (npr. jelke), zaradi česar imamo večje stroške proizvodnje in večje potrebe po vlaganjih. Zadnje čase je čutili, da imamo preveč zaposlenih, in to zaradi povečanja storilnosti in zmanjšanja odkupa na panju v zasebnem sektorju. Sprejeli smo program ukrepov za boljše gospodarjenje, kjer je vse po-

drobnejše opredeljeno, in ga že izvajamo. In če na koncu omenim samo še lesno industrijo, ki se otepa z izgubami, mislim, da je slika precej jasnejša. Z lesno industrijo smo namreč tesno povezani in če njej zaškriplje danes, bomo to jutri tudi mi čutili na svoji koži.

Morda sem bil preveč črnogled, kajti prepričan sem, da bomo našli

izhod tudi iz te krizne situacije. Visoko bomo morali zavihati rokave, pridno delati, biti bolj disciplinirani, zlasti pa bomo morali varčevati na vseh ravneh. Sicer pa, kaj bi vam našteval, saj to najbolj veste vi, ki ste v preteklin desetletjih znali premagovati take in podobne težave.«

Ob koncu se je direktor Petrič zahvalil vsem, ki so slavili obletnico zves-

Spomin na eno prejšnjih zim. (Foto: J. Penca)

tobe GG za sodelovanje, jim čestital in skupaj s predsednikom delavskega sveta inž. Nikom Golešem in s predsednikom sindikalne konference GG Novo mesto Alojzom Puhanom podelil značke, priznanja in nagrade.

Značke, priznanja in nagrade so prejeli:

tozd Gozdarstvo Novo mesto:

1. Jože Golobič, st.	30 let
2. Marija Markeljc	30 let
3. Anton Žagar	30 let
4. Janez Jereb	20 let
5. Rezka Kralj	10 let
6. Ivan Kastelic	10 let
7. Slavko Škrbec	10 let

tozd Gozdarstvo Straža:

8. Jože Grandovec	30 let
9. Franc Šenica	30 let
10. Alojz Špringer	30 let
11. Franc Vidmar	20 let
12. Edvard Jerše	10 let
13. Jože Saje	10 let

tozd Gozdarstvo Podturn:

14. Viktor Avguštin	30 let
15. Karel Muhič	30 let
16. Franc Repar	30 let
17. Rudi Zamida	30 let
18. Franc Mihalič	20 let
19. Branko Avguštin	10 let
20. Franc Avguštin, 1960	10 let
21. Peter Dular	10 let
22. Lado Murn	10 let
23. Milka Stojčič	10 let

tozd Gozdarstvo Črmošnjice:

24. Stipo Lukič	30 let
25. Marica Knez	20 let
26. Justa Trplan	20 let
27. Ivan Retelj	10 let

tozd Gozdarstvo Črnomelj:

28. Peter Vardič	20 let
29. Luka Dražetič	10 let
30. Andrej Frankovič	10 let
31. Ivo Hozjan	10 let
32. Jože Kambič	10 let
33. Boris Komarov	10 let
34. Pejo Petrovič	10 let

tozd Gozdarstvo Novo mesto:

35. Matija Vidic	30 let
36. Bogdan Zupančič	30 let
37. Radovan Lapanje	20 let
38. Feliks Lekan	10 let

tok Gozdarstvo Črnomelj:

39. Ante Pavlovič	30 let
40. Jože Grabrijan	10 let

tok Gozdarstvo Trebnje:

41. Stane Penca	30 let
42. Jože Falkner	20 let

(Nadaljevanje na 2. strani)

43. Jože Fortuna	10 let
44. Ivan Levičar	10 let
tozd Transport in gradnje:	
45. Karel Andruščičen	30 let
46. Jože Pečjak	20 let
47. Ignac Rogelj	20 let
tozd Vrtnarstvo in hortikultura:	
48. Štefka	
Paternoster-Burger	20 let
49. Franc Medic	20 let
50. Rudi Petan	20 let
delovna skupnost skupnih služb:	
51. Polona Avsec	30 let
52. Vida Ban	30 let
53. Danica Belopavlovič	30 let

54. Jože Kure	30 let
55. Ivan Turk	30 let
56. Francka Turk	20 let
57. Ludvik Starič	20 let
58. Roman Ulčnik	20 let
59. Jože Kovačič	10 let
60. Marija Može	10 let
61. Marina Smolič	10 let
62. Andrej Pečavar	10 let
višina nagrad:	
10 let	112.500 din
20 let	168.000 din
30 let	225.000 din

Priznanja za tridesetletno delo je dobilo 21, za dvajsetletno 16 in desetletno delo 25 delavcev.

Iz dosedaj opisanega lahko zaključimo, da nekateri tozdi gospodarijo z bolj odprtimi gozdovi, ki v etatu dajejo vrednejše sortimente (več iglavcev), po strukturi več tehnike in manj prostorninskega lesa. Na drugi strani pa imamo tozde, ki imajo zelo malo iglavcev, v listavcih pa več prostorninskega lesa ter nižjo gostoto gozdnih cest.

Če zaradi primerjave zanemarimo stroške spravila, prevoza in oddaje, pogledjmo, koliko prihodka ustvari sekač v 8 urah pri proizvodnji različnih gozdnih lesnih sortimentov:
— drva — norma 8 ur = 6,5 prn x 32.000 din = 208.000 din — hlodi

igl. 8 ur = 8 m³ x 75.000 din = 600.000 din

Sekač pri izdelavi hlodovine iglavcev je torej ustvaril v enakem družbeno priznanem času skoraj trikrat večji prihodek. Dobro pa vemo, koliko telesnega napora zahteva izdelava in zlaganje drv ob približno 500 pripogibih in prenosih cepanic in oblic v primerjavi z izdelavo tehničnega lesa.

Več iglavcev več izkupička

Za primerjavo ustvarjanja prihodka je zaradi ilustracije prikazan najcenejši in najdražji sortiment. Kakšno razmerje iglavcev in drv v desetih mesecih 1987 smo prodali v naši DO po tozdih, kažejo naslednji podatki:

tozd	iglavci m ³	%	drva m ³	%
Novo mesto	3.363	5	4.205	24
Straža	13.397	22	2.527	14
Podturn	28.574	47	2.332	13
Črmošljice	13.215	22	3.492	20
Črnomelj	2.272	4	5.125	29
skupaj	60.761	100	17.681	100

Zaradi tako različnega razmerja gozdnih lesnih sortimentov so tudi dosežene povprečne prodajne cene po m³ različne:

	din/m ³
Novo mesto	26.521
Straža	34.709
Podturn	43.533
Črmošljice	37.974
Črnomelj	27.852

1990/1968
Pravilno vrednotenje dela

Ugotovili smo že, da delavec pri enakem družbeno priznanem delu ustvari do trikrat večji prihodek pri izdelavi vrednejših sortimentov. Zakon pa nas obvezuje gospodariti z optimalno intenzivnostjo, torej tudi za izdelavo drv. Delavec, ki je izdeloval drva, ne bi bil enakovreden pri delitvi dohodka, oz. bi bil deležen nižjih prejemkov, medtem ko bi si delavec, ki je bil razporejen na izdelavo hlodovine lahko delil trikratni dohodek za enako vloženo delo oz. trud. Če poenostavimo, bi to veljalo znotraj tozda ali pa med tozdi. Ker je zakonodajalec to predvidel, je predpisal, da se mora na ravni delovne organizacije ugotoviti skupni prihodek odprodaje lesa ter se nato z upoštevanjem dogovorjenih standardnih normativnih stroškov razporediti na prihodke tozdov. Tudi v naši DO smo z referenčnim sprejeli ta določila. Z načrtom se ugotovijo predvideni iztržek od prodaje lesa, predvideni stroški na podlagi normativov ter ostali odhodki (biološka amortizacija, skladi) in tako izračuna v posameznem tozdu presežek ali primanjkljaj. Iz odstopanja od načrtovanih neposrednih stroškov in od načrtovanega prihodka od prodanega lesa pa izhaja uspešnost tozdov.

Zakon o gozdovih je z določbo o skupnem prihodu zagotovil, da delavci za enako količino družbeno koristnega dela dobijo enako plačilo.

Iz vsega je torej razvidno, da je območje — to je GG — zadolženo,

da izravnava razmere za gospodarjenje med tozdi. Po mojem mišljenju tudi ni prav, da se razpravlja, kateremu tozdu se odvzame in kateremu dodaja celotni prihodek za izravnavanje gospodarjenja, ker se ta (CP) obravnava za območje, vendar je to stvar ekonomistov in pravnikov. Verjetno pa je to tudi spodbuda, da razmišljamo o ustrezni organiziranosti GG.

Zaključek:

GG kot DO v gozdnogospodarskem območju je enota, za katero se ugotavlja skupni prihodek od prodaje gozdnih lesnih sortimentov. Vsi delavci, oz. tozdi so upravičeni do prihodka, doseženega z družbeno priznanim delom. Na podlagi ugotovljenih standardnih normativnih stroškov ter prodajnih cen z letnim gospodarskim načrtom ugotovimo in zagotovimo izravnavanje ustvarjanja in delitve prihodka med tozdi v okviru območja. Zaradi sprememb, ki med letom vplivajo na gospodarjenje, je potrebno med letom načrt dopoljevati. Odstopanja do sprejetega načrta stroškov in prihodkov pa vplivajo na uspešnost poslovanja posameznega tozda, kar se mora odražati pri nagrajevanju. **Renta torej nikomur ne odvzema, nikomur neopravičeno ne daje, pač pa zagotavlja enotno intenzivno gospodarjenje v območju in enakopravnem položaju vseh delavcev in tozdov, ki opravljajo dela v družbenih gozdovih.** Samoupravni sporazum o takem načinu ugotavljanja in razporejanja skupnega prihodka in dohodka v delovni organizaciji smo sprejeli. Zaradi zelo hitre inflacije (stroški, cene) planska služba verjetno ne bo mogla sproti dopolnjevanju letnih načrtov ter bo do ustalitve gospodarstva verjetno potrebno tudi ocenjevanje. Dolžnost nas vseh je, da z dobro organizacijo dela, zniževanjem stroškov na vseh ravneh in čim boljšim vrednotenjem gozdnih lesnih sortimentov ustvarimo tak skupni prihodek, ki bo zagotavljal vsem delavcem zaslužen prihodek po vloženi družbeno priznani delu.

TONE FABJAN

Za enako delo enako plačilo

Ko v tozdih gozdarstva razpravljamo o poslovnih izidih periodičnih in zaključnem računu, je vedno govora tudi o prelivanju »rente« in o izenačevanju možnosti gospodarjenja med tozdi družbenega sektorja v GG. Delavci v tozdu, ki se jim odliča del prihodka v druge tozde, se čutijo oškodovani ter delavcem v tozdih, ki prejema del tega prihodka, očitajo, da so deležni dela njihovega truda. Če odgovorni delavci se delitve na zborih delavcev ali samoupravnih organih pravilno ne obrazložijo, povzročajo to nerazpoloženje ter medsebojna očitavanja. Tisti, ki dajejo, se počutijo dobrohotni (čeprav dajejo na podlagi predpisov), drugim pa je malo nerodno, kot da prejema nezasluzeno miloščino.

V nadaljevanju bom poskusil ta pojav opisati v čim bolj preprosti obliki, da bi bil razumljiv za vsakega delavca.

Različnost gozdov

Po zakonu o gozdovih so gozdovi razdeljeni na gozdnogospodarska območja. Za gospodarjenje v območju je določena le po ena gozdnogospodarska organizacija. Območje je zaokrožena gozdnogospodarska enota, ki mora zagotavljati trajnost gozdov ter krepitev njihovih ostalih funkcij. Z območjem torej gospodarja ena DO, to je GG. Območje je razdeljeno na gozdnogospodarske enote. Družbene gozdnogospodarske enote so vključene v gospodarjenje v tozdih, zasebne pa v tokih. Ker je izenačevanje možnosti gospodarjenja predpisano le za družbene gozdove, bom obravnaval le tozde.

V našem GG imamo širše kompleksne družbenih gozdov: Rog, Gorjanci, Brezova reber, manjše pa Hmeljnik, Struga, Veliko Bukovje, Velika Loza, Hrastovo brdo, ter številne bivše vaške skupnosti in še bolj številne osamljene manjše površine. V preteklosti se je v teh gozdovih različno gospodarilo. V gozdovih, ki so bili nekoč last graščakov, verskih skupnosti,časne državne uprave in raznih družb, so že takrat strokovnjaki

načrtno gospodarili v skladu z gozdarskimi strokovnimi dosežki (Rog, Gorjanci, Brezova reber itd.). V gozdovih, last nekdanjih Kočevarjev, so kmetje gospodarili po kmečko (odvisno od gospodarskih razmer). Najbolj pa so bili izkoriščeni gozdovi začasnih delniških družb ali lesnih trgovcev, ki so si z gradnjo žag in začasnih železniških prog hoteli v čim krajšem času povrniti vloženi denar.

Naravne danosti in način gospodarjenja pred 60, 80 in več leti so nam zapustili dediščino, s katero gospodarimo danes po GG enotah. Drevesne vrste, lesne zaloge, gozdni sortimenti itd. so predvsem učinki tedanjega gospodarjenja. Seveda ne smemo podcenjevati tudi učinkov gospodarjenja v povojnih časih. Vendar obhodnja v gozdovih presega dobo ene generacije, zato bodo našo učinkovitost ocenjevali zamenci.

Posamezni tozd gospodarji z gozdovi v GG enotah, ki so glede na naravne danosti in gospodarjenje v preteklosti različne po drevesnih vrstah, lesnih zalogah in strukturi gozdnih lesnih sortimentov (tehnični, prostorninski les). Glede na to ima posamezni tozd na približno enaki površini gozdov različni etat po drevesnih vrstah (iglavci, listavci) in po strukturi sortimentov (tehnični les, prostorninski les), doseganje prihodka pa je odvisno od vrste lesa in strukture. Odpiranje gozdov, t.j. gradnja gozdnih prometnic ima prednost tam, kjer se najprej poplača, to je tam, kjer je večja koncentracija etata, kjer so vrednejši sortimenti itd. V bogatejših GGE je zato gostota gozdnih prometnic večja, kar zniža stroške spravila.

Tudi drva je treba izdelovati

Zakon o gozdovih obvezuje GG, da pridobiva pri sečnji vse gozdne lesne proizvode, ne glede kakšen trenutni gospodarski učinek je s tem dosežen v posameznem tozdu. Izdelovalci je potrebno torej tudi, denimo drva, pa čeprav prodajna cena ne pokriva stroškov proizvodnje oz. povzroča izgubo.

PLAN DELOVNEGA ČASA ZA LETO 1988

	Meseci												skupaj
	jan.	feb.	marec	april	maj	junij	julij	avgust	sept.	okt.	nov.	dec.	
1. število koledarskih dni	31	29	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	366
2. število nedelj in sobot	5,3	4,3	4,3	4,4	5,3	4,3	5,4	4,3	4,3	5,4	4,3	4,4	52,40
3. število republ. in drž. praznikov	2			1	2		2				3		10
4. število delovnih dni	21	22	24	21	21	23	20	24	23	22	20	23	264
5. število delovnih ur	168	176	192	168	168	184	160	192	184	176	160	184	2112
6. število ur praznikov	16			8	16		16				24		80
7. skupaj ur v mesecu	184	176	192	176	184	184	176	192	184	176	184	184	2192
8. število dni za obračun OD	23	23	23	22	23	23	23	23	23	22	23	23	274
9. število ur za obračun OD	184	184	184	176	184	184	184	184	184	176	184	184	2192

- Plan delovnega časa je sestavljen na podlagi delovnega koledarja za leto 1988
- Februar, vključno 1. 3.; julij, vključno 1. 8.
- Četrto soboto v aprilu bomo delali za solidarnostni prispevek za odpravljanje posledic naravnih nesreč (ta dan ni upoštevan v urah za obračun OD)
- OD se obračunava po urah, navedenih v vrsticah 9.
- Obračuni se zaključujejo zadnjega v mesecu.
- Proizvodni delavci nadoknadijo en deževni dan v mesecu tretjo soboto (razen januar, februar, november in december); en deževni dan se ne obračuna, zato je število ur za vse delavce enako. Morebitni presežek ur pri proizvodnih delih se bo poračunal v decembru.

Težave pri pridobivanju lesa iz zasebnih gozdov

Kakor za vse kmetijske proizvode velja tudi za les, da cene daleč zaostajajo za inflacijo.

Ob primerjavi, koliko lesa mora kmet dati za stroje, je razlika že vrto-glava. Zato ni čudno, da zadnjih nekaj mesecev ni več kmeta, ki bi z

izkupičkom za prodani les kupil stroje. Pri takih nesorazmerjih med ceno lesa in stroji nam je zelo težko priti do načrtovanih količin lesa za blagovno proizvodnjo. Lastniki se, razumljivo, upirajo sečnji. Od njih dobimo borih 40 odst. predvidenega odkupa. Osta-

lo količino moramo posekati s kooperanti in našimi delavci. Vse to gozdarje obremenjuje in jih postavlja v težaven položaj. V takem sistemu je postopek za vse dokaj neprijeten, saj pridemo do načrtovane količine lesa z dolgotrajnim prepričevanjem ali celo s prisilo, če je tako predvideno z ureditvenim načrtom.

Naj navedem, kakšen je zakonit postopek. Pri načrtovanju določimo oddelke, v katerih naj bi v nasled-

jem letu sekali. V gozdnogospodarskem načrtu razberemo, koliko je možno posekati in začnemo z delom. Dogovarjanje z lastniki je najtežje. Z njihovim sodelovanjem ugotovimo pravilne meje in jih označimo. Kadar je po vsem tem pripravljen sodelovati, mu les enostavno odkažemo. Sečnja in spravilo opravi sam, kar je njegova pravica. Za domačo uporabo lahko obdrži drva in tehnični les. Za slednje mora imeti pristanek občine za obnovo ali gradbeno dovoljenje, ves preostali les pa mora oddati gozdarski organizaciji. Če pa želi lastnik sečnja in spravilo prepustiti nam, sklenemo z njim pogodbo, v kateri določimo rok in ceno sečnje in spravila. Po končanem opravilu napravimo obračun.

Če se lastnik s sečnjo ne strinja, kar je pogosto, moramo postopati drugače. Pismo ga povabimo, da sodeluje pri odkazilu, če ne pride, mu odkažemo sami. Po opravljenem odkazilu mu pošljemo v podpis dogovor, ki ga obvesti o količini odkazanega lesa in mu določi rok poseka in spravila. Če v tem roku sečnje in spravila ne opravi, stori to tok. Če se lastnik s tem postopkom ne strinja, ima pravico pritožbe na svet toka. V primeru, da je z odločitvijo sveta nezadovoljen, lahko vložijo tožbo pri pristojnem sodišču.

Vsekakor pa je naš namen in naša želja, da do takih neprijetnosti in sporov ne bi prihajalo.

UROŠ KASTELIC

Proizvodnja in odkup do konca decembra 1987

V družbenih gozdovih 106, v zasebnih le 80 odstotkov

		IGLAVCI	TEHNIKA LISTAVCEV	GOLI	PROSTOR. LES	SKUPAJ
TOZD NOVO MESTO	načrtovano m3	4.140	5.376	6.215	4.910	20.641
	doseženo	4.267	5.741	6.195	4.659	20.862
	x	103	107	100	95	101
TOZD STRAZA	načrtovano m3	10.000	5.896	7.378	3.200	26.474
	doseženo	11.635	3.990	7.145	3.951	26.721
	x	116	68	97	123	101
TOZD PODTURN	načrtovano m3	21.675	3.518	5.962	2.400	33.555
	doseženo	28.925	3.176	3.906	2.389	38.396
	x	133	90	66	100	114
TOZD ČRMOŠNJICE	načrtovano m3	13.241	6.912	6.122	3.720	29.995
	doseženo	14.443	6.767	6.925	3.865	32.000
	x	109	98	113	104	107
TOZD ČRNOMELJ	načrtovano m3	2.238	4.232	7.985	4.560	19.015
	doseženo	2.620	4.305	7.205	4.998	19.129
	x	117	102	90	110	101
TOK TREBNJE-druž.	načrtovano m3	811	325	471	697	2.304
	doseženo	985	324	484	654	2.447
	x	121	100	103	94	106
SKUPAJ DRUŽBENI	načrtovano m3	52.105	26.259	34.133	19.487	131.984
	doseženo	62.875	24.303	31.861	20.516	139.555
	x	121	93	93	105	106
TOK NOVO MESTO	načrtovano m3	7.800	12.700	5.170	12.780	38.450
	doseženo	7.946	12.292	4.181	4.356	28.775
	x	102	97	81	34	75
TOK ČRNOMELJ	načrtovano m3	2.280	11.120	1.600	5.000	20.000
	doseženo	2.187	11.928	3.187	278	17.680
	x	96	107	205	6	88
TOK TREBNJE	načrtovano m3	1.900	3.950	750	3.450	10.050
	doseženo	1.602	4.234	961	1.474	8.271
	x	84	107	128	43	82
SKUPAJ ZASEBNI	načrtovano m3	11.980	27.770	7.520	21.230	68.500
	doseženo	11.735	28.454	8.429	6.108	54.726
	x	98	102	112	29	80
SKUPAJ GG	načrtovano m3	64.085	54.029	41.653	40.717	200.484
	doseženo	74.610	52.757	40.290	26.624	194.281
	x	116	98	97	65	97

Delo disciplinske komisije v letu 1987

Disciplinska komisija Gozdnega gospodarstva Novo mesto je v letu 1987 obravnavala 47 predlogov za uvedbo disciplinskega postopka. Vse zadeve so bile obravnavane na desetih sejah senata disciplinske komisije, kar znese 4,7 zadeve na posamezno sejo. Pripravljalni postopki so bili vodeni v 16 zadevah. Ker pa so predlogi oz. zahtevki za uvedbo disciplinskih postopkov v naših primerih pomanjkljivi, bo v bodoče potrebno opraviti več pripravljalnih postopkov (zbiranje dokumentacije, zaslišanje prič, pridobitve drugih dokazov).

Najpogostejše kršitve delovnih obveznosti so bile naslednje:

- neopravičeno izostajanje z dela več kot 1 delovni dan,
- malomarno in nevestno opravljanje del in nalog,
- nespoštovanje predpisov iz varnosti dela v gozdu,
- predčasno odhajanje z dela,
- nevdrževanje ali malomarno vzdrževanje sredstev za delo (stroji, orodje, vozila),
- ponavljanje lažjih kršitev delovnih obveznosti.

Za ugotovljene in dokazane kršitve delovnih obveznosti so bili izrečeni

naslednji disciplinski ukrepi:

- opomin v 12 primerih,
- javni opomin v 12 primerih,
- prenehanje delovnega razmerja z odložitvijo izvršitve izrečenega disciplinskega ukrepa v 12 primerih,
- prenehanje delovnega razmerja v 6 primerih,
- v štirih primerih je bil disciplinski postopek zoper delavce ustavljen.

Poročilo disciplinske komisije je obravnaval strokovni svet Gozdnega gospodarstva Novo mesto ter se zavzel za objavljene izrečenih disciplinskih ukrepov v Dolenjskem gozdarju.

JOŽE KOVAČIČ

Poročilo o delu društva inženirjev in tehnikov gozdarstva Novo mesto v pretekli mandatni dobi

(Prebrano 15. januarja 1988 na občnem zboru v Pogancih)

Izvršni odbor našega društva, ki danes polaga račune svojega dvoletnega dela, je bil izvoljen 5. oktobra 1985 na zboru v Straži. Istega dne je bil tudi ogled nove gozdne ceste Komarna vas — Bele stene in na Mirni gori tradicionalna polharija.

Da je odbor res pridno delal, se vidi že po številu sej, ki jih je bilo 8. Vse seje so bile sklepne. V dnevnih redih se največkrat ponavlja točka o sprotnih vprašanjih, ki se tičejo društva in stroke. Veliko časa smo posvetili osnovni dejavnosti društva, to je izobraževanju s predavanji in na posvetih. V to so všteti tudi naši izleti doma in v inozemstvu. V delu našega društva se je nasplo odražalo življenje našega GG in gozdarstva.

V minulem mandatnem obdobju smo opravili naslednje delo:

11. januarja 1986 predavanje in posvet »Organizacija gozdarstva v zvezi z novim zakonom o gozdovih«, predavatelja Tone Šepec in Jože Lukšič; istočasno tudi ogled gozdarskih filmov; prisostvovalo je 52 članov društva.

9. maja 1986 predavanje Danice Belopavlovič »Razvoj naše AOP«, poslušalcev je bilo 40.

9. maja 1986 predavanje Marjana Šolarja »Umiranje gozdov na Slovenskem«, poslušalcev je bilo 40.

9. maja 1986 »Meniški stelniki nekoč in danes«, ogled intenzivnega nasada in ocena uspešnosti spremembe kulture; po nasadu sta vodila Slavko Klančičar in Peter Dular; ogleda se je udeležilo 20 članov.

Poleg tega smo 28. maja 1986 imeli na obisku in terenskih ogledih v Rogu skupino upokojenih članov dita gozdarstva iz vse Slovenije.

Petdnevna strokovna ekskurzija v Nemčijo (Freiburg) in Francijo (Besancon) v času od 22. do 27. junija; tematika: umiranje gozdov, skupinsko postopno gospodarjenje, ogled tamkajšnjega gozdarstva; udeležencev je bilo 46.

10. oktobra 1986 ogled gozdov v Rogu glede naravne obnove; po ogledu tradicionalna polharija; udeležencev 42 (skupaj s povabljenimi kolegi iz Novolesa).

Predavanje prof. dr. Edvarda Rebutle »Najnovejša tehnologija dela pri pridobivanju lesa«, prikazani so bili številni diapozitivi; udeležencev je bilo 62 (izvedeno 9. maja 1987).

Predavanje in posvet »Presoja tehnične opremljenosti in izkoriščenosti strojev«, gradivo sta podala Jože Kure in Vinko Vidrih; zanimiva predavanja smo slišali 9. maja 1987.

V dneih od 17. do 18. septembra 1987 je bila ekskurzija dita v Gorski

Kotar in na otok Krk. Kot veste, smo se seznanili s propadanjem gozdov, ogledali pa smo si tudi mehanizirano skladišče. Ekskurzije se je udeležilo 40 članov.

9. oktobra smo bili v Trebnjem. Na objektu Bajturna smo videli odpiranje kompleksa z vlakami, na Ojstrem vrhu pa primer oddelčnega gospodarjenja v zasebnih gozdovih. Po ogledu gozda je bila pri lovski koči polharija. Vseh udeležencev je bilo nekaj nad 40.

Skupina naših članov se je v oktobru podala na evropsko Ciglarjevo pot E 6. Prehodili so odsek Krvava peč — Snežnik.

Obiskala nas je skupina 50 članov postojnskega dita. 13. in 14. oktobra smo jim pokazali primer gospodarjenja z bukovimi gozdovi na Brezovi rebri, skladišče v Straži in nasad Mlake v Beli krajini.

To je le kratek prikaz najpomembnejšega dela. Člani društva smo se redno udeleževali tudi vseh posvetovanj in plenumov dita gozdarstva Slovenije.

Čedalje večja težava pri uresničevanju programa je pomanjkanje denarja, zlasti za ekskurzije. Te stroške smo dosedaj krili iz članarine, samo-

prispevkov udeležencev, največji delež pa je prispevalo naše GG iz sredstev za izobraževanje. Za ostalo dejavnost smo pridobili sredstva z zaračunavanjem raznih del naših članov GG (popis umiranja gozdov, odkazilo redčenja žledoloma v Suhi krajini).

Glede letne članarine naj povem, da je bila ta 1986. leta 300 din, leta 1987 pa 500 din. Letos jo bo potrebno zaradi inflacije krepko dvigniti, saj znaša sedaj samo naš prispevek zvezi 1.000 din za člana. V društvo je sedaj včlanjenih 90 gozdarskih tehnikov in inženirjev.

Čedalje več je tudi obiskov gozdarjev od drugod in s tem v zvezi tudi stroškov. V letu 1987 je organizacija strokovnih obiskov članov drugih domačih ditov potekala prek našega društva, obiski inozemcev pa prek skupnih služb GG. Končno so bili seveda izvajalci vedno posamezni tozdi oz. toki. Številni so bili v tem obdobju še medsebojni obiski neposredno po temeljnih organizacijah.

Že dlje časa smo želeli, da bi društvo za svoje potrebe nabavilo kak boljši fotoaparatus. To smo storili leta 1986 za nakupom kamere Canon A 1

s teleobjektivom v vrednosti 168.000 din. Prve fotografije so že bile objavljene v našem glasilu. Vabim vse naše fotoamaterje, da se fotoaparata čimveč poslužujejo.

Z naraščajočo gospodarsko krizo je težav čedalje več. Marsikatero bi v bodoče lahko obravnavali na ravni našega društva, ki združuje vse gozdarske strokovnjake tega območja.

Pozdravljamo tudi ponovno oživetje dita lesarjev pri Novolesu, ki so imeli svoj občni zbor v decembru. Pričakujemo več medsebojnega sodelovanja.

SLAVKO KLANČIČAR, dipl. inž.

Naš gozd

Za hišo je gozd. Zelen je in senčen. Dom tisoč živali, ptic in rastlin.

Svež zrak nam daje, radi ga imamo, otroci, odrasli, stari in mladi. V njem se otroci veseli igramo, odrasli po njem se sprehodijo radi.

Pravijo, da je nekoč bil gozd začaran, da v njem so živele kače in škrti, zmaji, pošasti, čarovnice zlobne, koze z rogovi, vile hudobne.

In pridi še ti, da videl nas boš, kako mi tukaj živimo, kako gozd nam nudi neizčrpno prostost, saj v njem se vedno sprostimo.

POLONA GLAVAN,
6. b.

Čas hitro teče. Minilo je že 14 let, odkar smo člani novomeškega dita obiskali romunske gozdarje in pri Sinaji videli ta pravljčni grad, nekdanje prebivališče njihovega zadnjega kralja. Za večino med nami je bil to z vidika arhitekture, notranje opreme in bogatih zbirk najlepši grad, ki smo ga kdaj videli. Nehote se mi vsiljuje primerjava, kako smo za podobno dediščino poskrbeli pri nas. Spomnimo se na primer ljubljanskega gradu ali pa ruševin v Soteski. Grad v Soteski bi po vojni lahko še rešili. Po pripovedovanju domačinov je bilo že pripravljeno celotno ostrešje; potem pa je nekdo odločil, da takih simbolov fevdalizma pri nas ne gre obnavljati. (Foto in besedilo Slavko Klančičar)

Novice iz Črnomlja

Lani so srečali Abrahama Vlado Abramovič, Anica Frankovič, Jože Prijanovič in Peter Vardič.

*

Umrla sta Stanko Rom, manipulant pri kamionih, in Tone Miklavc, nakladalec na odpremnom skladišču.

Upokojena sta bila sekača Stipo Davidovič in Jože Lozar.

*

Na odsluženje vojnega roka je odšel pripravnik Rajko Vrlinič. Kot pripravnik se je zaposlil Robert Cekuta. Mesto delovodje v revirju Planina je prevzel Damir Grguraš, gozdarski tehnik.

*

Na obisku so bili gozdarji iz GG Kočevje in gozdarji iz GG Postojna. Ogledali so si nekatere naše drevesne nasade.

*

Zgrajena je bila skoraj 7 km dolga gozdna cesta Vrčice — Planina. Tako bo možen dostop v revir Planina tudi v zimskem času. Stara cesta je imela do 20% vzpona in že ob najmanjšem snegu ni bila prevozna. Z odselitvijo Adolfa Erjavca s Planine pod Mirno goro je ostala v vasi edina stanovalka Rezka Žnidaršič, 88-letna ženica (umrla januarja letos).

*

Iščemo družino za naselitev v logarnici ali samskem domu, vendar se zaenkrat še ni nihče oglasil.

*

V gradnji je 3,5 km dolga gozdna cesta z Vahte proti Popovičem. Predvidoma bo gotova v juniju 1988. Stroški bodo 6,8 milijarde starih din. Prihodnje leto bomo sekali na tem območju okoli 3.000 m³ bukovine.

*

Načrt sečnje v tozdu se je znižal za 9 odst., zato s skupino delavcev opravljamo sečnjo v Črmošnjicah.

TONE FABJAN

Debela črmošnjiška jelka še vedno trdno stoji in tudi spremenila se ni veliko od takrat, ko so nas leta 1976 obiskali funkcionarji dolenjskih občin. Vse drugače pa je z ljudmi. Na sredi posnetka je (s kravato) takratni novomeški župan Jakob Berič. (Foto in besedilo: S. Klančičar)

Novice iz tozda Gozdarstvo Novo mesto

Decembra preteklega leta sta se upokojila Marija Markeljc iz Zbur, delavka pri gojitvenih delih in v drevesnicah, ter Rudolf Bratkovič iz Cerovega loga, cestar.

18. in 19. januarja smo vpisovali kupce za drva. Kurjenje z drvimi je še močno v navadi, saj smo jih vpisali 800. Za vse bo drv premalo. Za približno 1.500 prn bi morale prevzeti obveznosti druge temeljne organizacije.

Zaradi slabih finančnih izidov smo na žagi ukiniteli eno izmeno. Videti je, da bomo morali zaradi cenovnih nesorazmerij prenehati z žaganjem smre-

kove hlodovine in drugače organizirati delo, proizvodnjo in prodajo.

*

Težav z zaposlovanjem delavcev zaradi zmanjšane obsega dela je čedalje več. Ukinitve ene izmene na žagi, zmanjšanje obsega gojitvenih del in zmanjšanje proizvodnje prostorninskega lesa ustvarja presežek delovne sile. Zaposlitev na neproizvodnih delih (ročno vzdrževanje gozdnih cest) ne pelje nikamor, zato bo treba iskati ustrezne rešitve.

M. BAJT

Novice iz Podturna

Naš sekač in tekmovalac v gozdarskih veščinah Domine Krese se je 15. in 16. avgusta lani udeležil skupaj s Tolminci podobnega tekmovanja, kot je naše, v Pordenonu v Italiji. Spremljal ga je inž. Niko Goleš, ki je bil vaditelj in vodja naše ekipe na republiškem prvenstvu. Ekipe, v kateri je bil naš Domine, je zasedla tretje

mesto, med italijanskimi in avstrijskimi vrstami, Domine pa je bil v disciplini kleščenje vej celo prvi.

*

Predsednik republiškega komiteja za prosveto in kulturo Vladimir Kavčič je 5. septembra obiskal Bazo 20, da bi se seznanil z vzdrževanjem in obnovo barak. Krajšemu sestanku v Lukovem domu so prisostvovali še direktor restavratorskega centra iz Ljubljane Korošec, predstavnik odbora za urejanje Roga Hiti, predstavnika zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Ljubljane in Novega mesta Vardijan in Grobovšek ter predstavnika GG Šepec in Klančičar.

*

Za upokojence našega tozda je bil 22. septembra organiziran izlet z ogledom Trubarjeve domačije v Rašiči in lovskega muzeja v gradu Snežnik. Udeležilo se ga je 30 nekdanjih delavcev. Na povratku je bilo v Ribnici organizirano še tovariško srečanje.

*

Dve skupini naših sekačev sta 28. septembra ponovno pričela v tozdu Črmošnjice v odd. 3 s sečnjo 750 m³ iglavcev. Zaradi že v visokem odstotku izpolnjenega načrta sečnje pri nas smo Junusa Marošliča, Eda Goršeta, Franca Avgušтина ter Slavka Bučarja lahko posodili sosedom.

*

14. oktobra so prišli na ogled naše še nedokončane gozdne učne poti učenci 5. razreda osnovne šole iz Črnomlja. Potem so se zadržali še v drevesnici. Po poti jih je vodil in jim razkazoval drevesnico inž. Dular.

*

Lanski teden gozdov (od 19. do 24. oktobra) je slučajno sovpadel z naravoslovnimi dnevi bližnjih osnovnih šol. Zato je našo drevesnico obiskalo veliko šolarjev, med njimi tudi trije razredi četrtošolcev iz bršljinske osnovne šole in okoli 100 učencev iz grmske šole v Novem mestu v spremstvu štirih tovarišic. 27. oktobra so nas obiskali v drevesnici učenci šestih razredov OŠ iz Črnomlja. 10. novembra so prišli v drevesnico trije razredi učencev iz Dol. Toplic. Zadnji so si 11. novembra ogledali proizvodnjo sadik v drevesnici še učenci OŠ Katja Rupena iz Novega mesta.

*

Načrtovana sečnja za leto 1987 je v našem tozdu presečena. Zato smo se s tokom Novo mesto dogovorili o nadaljevanju odstranjevanja posledic žledoloma in redčenja v Suhi krajini

(Nadaljevanje na 6. strani)

v okolici Žvirč. 9. novembra se je prvič odpeljala tja z našim kombijem skupina 16 delavcev, in sicer Jože Bučar, Franc in Roman Avguštin, Rajko Dular, Stane Kraševc, Slavko Bučar, Jože Kobe, Franc Avguštin, Edo Gorše, Domin Saratlija, Junus Marošlič, Alojz Retelj, Bojan Mavsar, Alojz Gorše, Marjan Pečak in Marjan Gril. Vozil jih je Slavko Šeniča. Za nadzor je bil določen delovodja tehnik Tone Avguštin. Za naše delavce je pripravljenih okoli 1.500 prm lesa. Izdelovali naj bi predvsem celulozni les.

*

Vaščani Dolnjih Sušic in Selišč so s pomočjo krajevne skupnosti in delno pomočjo GG Novo mesto na mestu poprejšnjega, že dotrajanega, zgradili nov lesen most čez potok Sušico. Višji in širši je od starega, zato je dovozna cesta na most precej manj strma. Domačini so na novo pridobitev zelo ponosni. 13. novembra je bil ogled mostu, katerega so se udeležili direktor naše DO inž. Jože Petrič, predsednik delavskega sveta toka Novo mesto Franc Kump ter predstavniki vseh naših temeljnih organizacij, ki so k temu kaj prispevale. Vztrajnemu gradbenemu odboru čestitamo!

*

15. novembra se nam je v dolini ponujal prvi sneg. Naslednji dan smo ga na Pogorelškem križu namerili 5 in na Podstenicah 13 cm. Sneg je ostal tudi po drevju. Prve krpe snega so se kazale že pri obračalnicah.

*

Alojz Bobnar je 26. novembra pripeljal iz skladišča IMV novi osebni avto R4. Pred začetkom uporabe bomo avto dali še zaščiliti.

*

Na upravi in na Podstenicah se je 27. novembra sestala komisija za izdajo uporabnega dovoljenja za naš kontejner PS RS 500 za razstrelivo na Podstenicah. Komisijo sestavljajo Jože Mandelj (občina Novo mesto, vodja), Milan Zorko (gradbeni inšpektor UIS N. m.), Franc Merzel (sanitarni inšpektor, UIS Novo mesto), sodelovali so še predstavniki našega GG.

*

Čez praznike dneva republike je v dolini stalno deževalo, v Rogu pa je padal tudi sneg. Revirni gozdar Jožko Fink je 3. decembra ugotovil, da je takrat v višjih predelih sneg podrl za okoli 200 m³ lesa.

*

Da se je naša skupnost precej pomladila, je videti tudi po tem, da imamo letos le dva, ki sta slavila 50-letnico. Včasih je bilo teh štiri in še več. Čast srečati se z Abrahamom, kot pravi-

mo, je doletela Ivana Finka, vlakarja, roj. 11. julija, in blagajničarka ter knjigovodkinjo OD Mileno Fink-Bobaš. Iskreno jima čestitamo in želimo še mnogo zdravja in uspehov v naslednjih petdesetih letih.

*

Gradnja restavracije pod Bazo 20 naglo napreduje. Stavba je že pod streho. V dneh pred 29. novembrom so delavci SCT pokrivali streho s teulo. Kot kaže, bo spomladi otvoritev.

*

Lepo in suho vreme je omogočilo, da je bil 13. januarja opravljen tehnični pregled in prevzem ceste Žaga rog—Cinkov rog. Zgradila jo je gradbena skupina tozda Gradnje. Cesta je dolga 2.568 m in stane po obračunski vrednosti 102,829,484 din. Končuje se v odd. 57 na nadmorski višini okrog 900 m, tik pred eno od prvih zaščitnih ograj pred divjadjo. Inšpektor inž. Zorko je imel le nekaj pripomb glede še nedovršenih odvodnih jaškov in prečnih kanalov. Cesta je zelo lepo speljana.

*

Večkrat smo že opozorili glede hudega sušenja bresta v Rogu. Kljub temu nas je podatek, da je bilo v letu 1987 zaradi tega posekanih v enoti Poljanec kar 1.400 m³, presenetil. Od tega je bilo v revirju Rog 981 m³.

*

Zaradi lepega vremena, pa tudi uspešnosti delavcev, smo plan sečnje za leto 1987 dosegli že oktobra. Zato so lahko sekači in traktoristi priskočili na pomoč še drugim temeljnim organizacijam. V tozdu Črmošnjice je bilo tako posekanih 1.310 m³ iglavcev in spravljanih z zgibnikom 533 m³. V Žvirčah smo za tok Novo mesto izdelali 2.699 prm drv in v podturnškem hribu s Timberjackom spravili 328 m³, v glavnem hlodovine listavcev. SLAVKO KLANČIČAR, dipl. inž.

Novice iz toka Gozdarstvo Trebnje

— Do konca leta 1987 smo izpolnili vse obveznosti, ki smo jih sprejeli ob devetmesečnem obračunu. Pričakujemo kolikor toliko normalen uspeh poslovanja.

*

— Za silvestrovanje smo se zbrali v gostilni Pavlin. Jedače in pijače je bilo dovolj, pa tudi dobre volje. Nekateri so pozno v noč na šaljiv način obravnavali službene zadeve.

*

— 15. januarja je komisija za tehnični prevzem investicijskih objektov prevzela pomožni objekt na žagi Velika Loka. Ker je bila gradnja enostavna in nezahtevna, niso imeli nobenih pripomb. Čakamo, da nam bo komite za družbeno planiranje in gospodarstvo izdal uporabno dovoljenje.

*

— Čeprav smo mlada skupnost, pa že imamo nekaj članov, ki so se srečali z Abrahamom. V januarju ga je srečal Miha Plavec.

*

— Dobili smo JUGO 45 AX, namdomestilo za službenega fička. Kar prelep je za delo na terenu. Računamo, da se bo bolj obnesel kot popularna katrcica.

Občni zbor in volitve OOZS v Trebnjem

Ko se je približal konec leta, smo tudi v toku Gozdarstvo Trebnje organizirali občni zbor OOZS in sicer v sredo, 30. decembra 1987. Ker se je iztekel mandat dosedanjemu IO OOZS smo na občnem zboru izpeljali tudi volitve za nov IO OOZS, ki naj bi našo sindikalno organizacijo vodil naslednje dvoletno mandatno obdobje. V IO OOZS so bili izvoljeni naslednji člani našega toka:

- predsednik — Janez Škrjanec, revirni vodja
- tajnik — Jožica Starič, blagajnik
- člani — Jure Perpar, sekač
- Tone Fortuna, delavec na žagi
- Stane Penca, manipulant na skladišču

— Na seji sveta toka so člani — kmetje poudarili nekatere pomanjkljivosti, ki jih ljudje opažajo pri delu na terenu: prevzem lesa, ne dovolj čvrsti dogovorjeni roki za odkazilo, slabo izkoriščanje delovnega časa. V tekoče zadolžitve za leto 1988 spada tudi odpravljanje teh pomanjkljivosti.

*

— Svet toka je odobril prispevke za asfaltiranje povezav do vasi Korita, Vapča vas in Rdeči kal.

*

— Precej časa je svet toka posvetil tudi vprašanju, ki ga poraja pojav večjega števila manjših tračnih žag na našem območju. Gozdarji ne moremo več obvladovati nedovoljenega žaganja. Bilo nas bi moralo biti precej več, kar pa bi se poznalo pri stroških poslovanja.

Zbral:

JOŽE FALKNER, dipl. inž.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni Tone Skol, Miha Plavec in inž. Andrej Kastelic.

Poleg volitev smo obravnavali tudi poročilo iz prejšnjega mandatnega obdobja ter načrt in usmeritev za novo mandatno obdobje.

Pod razno smo se s skromnimi darili spomnili tudi vseh sodelavcev, ki so praznovali okroglo obletnico življenja — srečanje z Abrahamom. To so bili: Marija Ljubič, obratovni knjigovodja, Alojz Marn, delavec na žagi, Alojz Strajnar, sekač in Jože Verce, sekač.

Vsem jubilarantom želimo še obilo zdravih in uspešnih let.

Občni zbor smo zaključili s skupnim silvestrovanjem.

ANDREJ KASTELIC, dipl. inž.

Izobraževanje lastnikov gozdov

Ugotavljamo, da je na območju Gozdnega gospodarstva Novo mesto izobraževanje kmetov lastnikov gozdov precej zanemarjeno.

V območju je skoraj osemnajst tisoč lastnikov gozdov, ki letno prodajo Gozdnemu gospodarstvu prek 60.000 m³ lesa. Količina lesa, posekanega v zasebnem sektorju, pa je še precej večja. Seveda precej lesa posekajo temeljne organizacije koope- rantov s svojimi delavci, veliko lesa posekajo tudi lastniki gozda sami. In tu smo že pri vprašanju, ali so le-ti za to delo dovolj usposobljeni? Moje mnenje je, da niso! Primanjkuje jim znanja, tako s področja uporabe gozdarskega orodja (motorne žage) kot tudi tehnike dela. Seveda tudi znanje s področja gojenja gozdov in dela pri spravilu lesa ni dobro.

V preteklosti je bilo nekaj v glavnem neuspešnih poskusov, da bi to stanje popravili. Menim, da se moramo odločiti za metodo majhnih korakov. Krajše tečaje (nekaj dni) je potrebno organizirati na terenu za manjšo skupino ljudi. Opravili bi jih tudi v popoldanskem času oz. tedaj, ko imajo kmetje največ časa. Za to so potrebne organizacijske priprave, ki bi jih morali izvršiti revirni gozdarji za svoja revirna območja.

Orodja, s katerimi se dela v sečnji in spravilu lesa, so zelo draga, a postanejo še veliko dražja, če z njimi delajo neusposobljeni ljudje. Prepričan sem, da bi tudi kmetje, lastniki gozdov, pokazali več zanimanja za izobraževanje, če bi jim ga bolj prostorsko, časovno in vsebinsko približali.

TONE KRUIH

Koliko je med nami kadilcev?

Kaja je vabljava, a koristi za tistega, ki kadi, ni.

	vsi zaposleni		ženske		moški	
	vsi	kadilci	%	skupaj kadilci	%	skupaj kadilci
TOZD Novo mesto	90	18	20	9	11	81
Straža	85	24	28	4	0	81
Podturn	87	35	40	11	10	76
Črmošnjice	65	30	46	12	3	53
Črnomelj	78	28	36	10	1	68
TOZD Transp. in gr.	73	25	34	3	0	70
TOK Novo mesto						
Črnomelj	41	16	39	2	0	39
Trebnje	34	11	32	3	0	31
TOZD Vrtn. in hort.	28	12	43	8	4	20
DSSS	58	19	33	29	5	29
skupaj	639	218	34	91	15	548

* za tok Novo mesto ni podatkov

Med delavci GG jih kadi 37 odst., med delavkami le 16 odst., v povprečju zneso to 34 odst. vseh delavcev, kar pomeni, da kadi vsak tretji. O škodi, ki jo kaja povzroča, je bilo že veliko napisanega, o njej smo poučeni kadilci in nekadilci, pa vendar se te navade le s težavo otresemo. Premalo se nam smilijo lastna srca, ožilje, dihala in drugi organi. Znano pa je, da bi marsikateri kadilec rad prenehal s kajo, da si celo prizadeva, a ne zmore moči za odločilni ne. Pa vendar je tako enostavno. Odreči se je treba vsak dan samo prve cigarete. Gmotna škoda, ki jo utrpijo kadilci, je še najmanjša nadloga. Zoprno je, da v zaprtih prostorih kade tudi

nekadilci (sodelavci, člani družine), pa ne zastonj, temveč za ceno lastnega zdravja.

Pregled števila kadilcev po tozdih in tokih kaže, da so najstrastnejši kadilci v Črmošnjicah, kjer kadi dobra polovica moških in da je kaja najmanj razširjena v tozdu Novo mesto, kjer kadi le vsak peti. Lep zgled imamo kar med seboj!

In koliko pokadimo? Če predvidimo, da vsak kadilec na dan pokadi 15 cigaret, jih pokadijo vsi 3.270 ali 163 zavojčkov, kar stane ob povprečni ceni 300 din za zavojček, skupaj 48.900 in na leto 17.848.500 din (1,7 milijarde starih dinarjev).

Pod Bazo 20 raste nova turistična stavba

V četrtek, 17. decembra, je odbor za urejanje partizanskega Roga, ki je investitor turistične zgradbe pod Bazo 20, ob koncu glavnih del sklical vse tiste, ki so sodelovali pri gradnji in kakorkoli pomagali.

Zbranim predstavnikom SCT (glavni izvajalci), Hoje (montaža ostrešja), UJV Novo mesto (organiziranje prometa pri prevozi) in gozdarjem je najprej govoril nadzorni gradnje inž. Lunaček. Povedal je, da gradijo centralni objekt bodočega narodnega parka Rog. V njem bo največ prostora namenjeno restavraciji in informativnemu centru. Tu bodo obiskovalci dobili popolno informacijo o tem, kaj se je dogajalo med vojno na Bazi 20 in širše. Zato bo multivizija poskrbela, da bo na več zaslonih možno vse to videti. Koristna površina stavbe meri okoli 700 m². Njeno vrednost je danes težko oceniti, bo pa najbrž okoli 1 milijarde. Precej je, zaradi izkopa v skalo, stala betonska cisterna za vodo (deževnico). Sredstva so nabrali z na-

biranjem prostovoljnih prispevkov, začeli so gozdarji s prispevki v lesu.

Dopolnil ga je Ivan Hiti, zastopnik predsednika odbora Ivana Mačka-Matije. Povedal je, da se po dolini precej govori o tej gradnji in da nepoučeni mislijo, da bo zrastle drag hotel, ne pa ta prepotrebna in namenska stavba. Take informacijske centre imajo že povsod drugod po drugih republikah, kjerkoli se je kaj dogajalo med NOB. (Petrova gora, Sutjeska, Drvar in Jasenovac). Sedaj bo tudi pri nas možno izvesti uro zgodovine. Zaradi boljše ponudbe je pričakovati tudi večji obisk.

Dodal bi še to, da je stavba zaradi zanimive strehe arhitektonsko zelo lepa in, kar je važno, ne preveč visoka. Ostrešje je zgrajeno iz lepljenih lameliranih nosilcev. Streha je že obita z deskami in prekrita s strešno lepenko, torej pripravljena na polaganje tegule. Potem ko bomo gozdarji posadili še nekaj dreves in grmičevja, se bo stavba kar skrila očem in lepo vključila v okolico.

SLAVKO KLANČIČAR

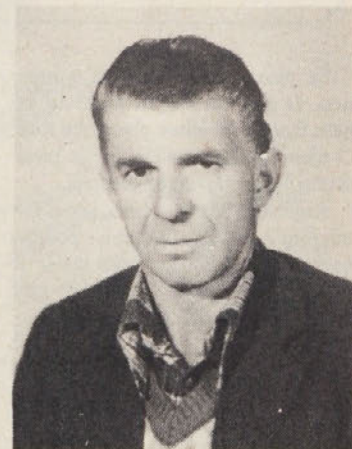
Pa bi še kar rad delal

Tako pravi Ivan Hrovatič, ki se je zaradi rahlega zdravja moral upokojiti lansko jesen.

Ivan Hrovatič, Kranjčev Ivan, kot mu po domače pravijo, je zares rad delal. Z bratom imata novo hišo in zemljo, torej mu ni sile, da bi se še gnjavil v trnju in vejevju v gorjanskih hostah. Ampak Ivan se je tako privadil vzeti rano zjutraj malico in gorjačko v roke ter jo mahitati na »šiht«, da se zdaj, v pokoju, kar ne znajde. Invalid je od rojstva, pa vendar mu je delo v gozdu, ki je nemalokrat še kako težavno tudi za popolnoma zdravega, tako priraslo k srcu, da ga bo težko pogrešal.

Gorjanci s svojo Vahto so mu dolga leta dajali ves smisel življenja. Pa ne pogreša samo delavcev, ki jih je vpisoval v delovni zvezek, da je ob koncu meseca oddal vse dni, ure, ko so se skupno borili zdaj z žgočim soncem, potem spet z zmrlimi prsti, ne samo skupnih uric dela, pogretil pločevink, izmenjanih besedi, včasih tudi kletvic... ne gre mu samo za to.

Ivan je imel rad izlete, da se je odtrgal iz objema večno ponavljajočega vsakdana, začetega in končanega v Dolžu. Kar nekaj sveta je spoznal tako. Zanj dovolj, da mu bo-

Ivan Hrovatič

do spomini pestrili zdaj osiromašene dni. Vnet kopalec ni nikdar bil, pa se ni prav nič dolgočasil tistih sedem dopustov ob morju. Če mu bo le zdravje dalo, se bo še srečeval z delavci toka.

Tiha želja tli v njem, da bi na pomlad odšel vsaj za nekaj delovnih uric v hosto. Gorjancem manjka pridnih rok, zato: »Vso srečo, Ivan v zaslužnem pokoju in če boš zmozel, bomo vsakokrat veseli tvojega dela in izkušenj.«

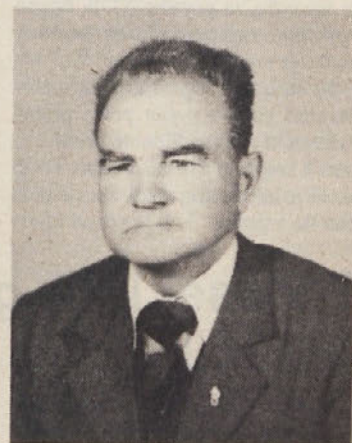
UROŠ KASTELIC

Anton Gačnik — Tone

Po dvaintridesetih letih gozdarjenja je prvokrat pričakal novo leto kot upokojenec. 1. novembra v minulem letu je dal iz rok gozdarsko kladivo in se poslovil od toka Novo mesto.

Nit njegovega življenja je bila vde-ta pred šestdesetimi leti na materini domačiji v Črešnjicah nad Otočcem. Od petih otrok je bil on tisti, ki je po končani osemletki ostal na kmetiji. Ker je mati ovdovela, ni oblekel vojaške suknje. Toda skriti kotichek njegovega jaza, ki mu ni bilo zadoščeno zgolj s kmetovanjem, ga je že 45. leta privedel na komando Novega mesta. Hotel je na vsak način sodelovati pri rojstvu in razvoju novega obdobja. Tudi miličnik je bil šest mesecev. Vseskozi pa ga je vleklo nazaj k naravi, zato je 55. leta začel kot lesni manipulant pri novomeškem gozdnem gospodarstvu. Njegove želje so se dokončno uresničile čez leto dni, ko je začel z logarskim delom. Še zdaj ves zažari ob spominih na čas, ko so gorjanske gmajne ozelenele s prvimi nasadi iglavcev. Včasih s kolesom, velikokrat pa tri ure hoda od doma na Vahto in, po opravljenem šihu, spet nazaj, vse ga je navdajalo z zadovoljstvom, da tudi on nekaj prispeva za izboljšanje gorjanskih gozdov.

Gačnik je bil resnično vseskozi s srcem v gozdu in z ljudmi, ki so delali v njem. Čeprav je ob delu postal goz-

Anton Gačnik

darski tehnik, ni mogel stati križem rok ob nakladanju lesa, ne da bi tudi sam zgrabil in pomagal. Ljudem je rad ustregel, naj je bil že petek ali svenek. Razumel jih je, zato so ga imeli radi in ga bodo pogrešali.

Tudi tok ne bo pozabil njegove prizadevnosti in privrženosti.

Toda kot v gozdu, tudi pri ljudeh velja pravilo, da pride čas, ko starejši narede prostor podmladku. Prav mladim pa je Tone s svojim delom pustil dragoceno sporočilo. Gozdu velja vsa skrb, nega in ljubezen, saj ta zelena pljuča teže dihajo brez nas in mi vse teže brez njih.

UROŠ KASTELIC

Planinske Rezke ni več med nami

Še nismo dobro vstopili v novo leto, že smo se morali posloviti od naše Rezke, od edine planinske rože. O njeni ljubezni do Planine so pisali skoraj že vsi slovenski časopisi.

Rojena je bila še v času, ko so si v teh krajih ob večerih svetili s posebej narezanimi oblanci. Njene starše je takratni lastnik teh gozdov, grof Auersperg, naselil iz Suhe krajine. Zgraditi je dal novo gozdno naselje Golobinjek pod pragozdom Kopa, da bi si tako zagotovil delavce za delo v gozdu. V številni družini so tudi otroci poprijeli za delo. Tu je veliko smrečine, ki jo je še ona sadila in gojila. Kos kruha, ki ga je zaslužila, je bil tanek, pa še tega večkrat ni bilo.

Odšla je v Ameriko. Navajena na svež in zdrav roški zrak se je morala po petih letih dela vrniti na Planino (Štokendorf) pod Mirno goro. Tu si je kupila manjše posestvo. Na tej zemlji so več kot 600 let složno živeli in napredno gospodarili Kočevarji in Slovenci. Tudi Rezka kot Slovenka se je med njimi dobro počutila.

Prišla je vojna in Kočevarji so se odselili, le Rezka je ostala zvesta svoji vasi, svoji domači zemlji. V času NOB so v njeni hiši našli zatočišče sanitetni in drugi oddelki partizanskih enot, ona pa je postala neuničljiva zveza med dolino, kamor je redno hodila k verskim obredom. Iz doline je prinašala vsakodnevne potrebe in obvestila za potrebe NOB. Njene poti niso mogli preprečiti ne vreme in ne druge ovire.

Ni še dolgo tega, ko je za malenkostno plačilo nosila pošto prebivalcem, ki so se na Planino priselili iz raznih krajev in ji delali družbo. Toda le-teh je bilo vedno manj, zato je tudi ona šla v pokoj. Še si je včasih kljub

Rezka Žnidaršič

89 letom naložila koš drv in ga odnesla domov, čeprav smo gozdarji poskrbeli, da je bilo le-teh dovolj pred njeno hišo. Prepričevali smo jo, da bi šla v dom počitka, pa je odgovarjala: »To ni za mene, tam so samo stari ljudje.«

Draga Rezka!

Ljudje teh krajev in tisti, ki so te poznali, smo te imeli radi. Tvoja vztrajnost in ljubezen sta podaljšali življenje tej znameniti roški vasi. Želimo Ti, naj Ti bo lahka domača planinska zemlja. Gozdovi tod naokoli naj ti šumijo večno pesem.

V deževnem nedeljskem popoldnevu se je na pokopališču na Planini zbralo za tamkajšnje razmere izredno veliko ljudi, ki so se dostojno poslovili od skromne in verjetno zadnje prebivalke vasi ob robu roških gozdov.

FRANC JANEŽ

Trideset let v gozdarskem poklicu

Matija Vidic: Začel je kot sekač pri Gozdnem obratu Straža že v letu 1955. V revirju Soteska je delal dve leti, nato pa je zaradi svoje prizadevnosti opravljal tudi nekatera opravila revirnega gozdarja. Po odsluženju vojaškega roka se je zaposlil kot logar pri GO Črmošnjice v revirju Srednja vas. Leta 1965 in 1966 je bil v Postojni na delovodski šoli in jo uspešno končal. Ob vseh reorganizacijah je ostal zvest gozdarskemu poklicu, ki ga še vedno uspešno opravlja, od leta 1981 v toku Novo mesto v enoti Straža-Toplice. Med delavci in lastniki gozdov je priljubljen in spoštovan zaradi odnosa do narave, dela in ljudi, s katerimi se srečuje.

Bogdan Zupančič: Tudi njegova življenjska pot je povezana z gozdom. Leta 1955 je obiskoval enoletno goz-

darsko šolo v Idriji. Naslednje leto ga najdemo že v revirju v Gorjancih pri GG Novo mesto. Takrat so gozdarji živeli še v logarnicah in so bili z gozdom in naravo bolj neposredno povezani. Zaradi bližine doma je leta 1960 prevzel revir Sela-Šumberk, 1961 pa revir Ajdovec. V letih 1979 — 1982 je služboval na skladišču in v obtesovalnici tozda Straža, nato pa se je vrnil v stari revir Ajdovec. V Ajdovcu si je ustvaril tudi dom. Bogdan je spoštovan in delaven gozdar, zaradi izkušenosti, ki jo je pridobil v vseh letih službovanja na različnih krajih in različnih področjih dela, mu je uspelo bogato znanje s pridom uporabiti pri delu v gozdu.

Sodelavci obema želimo veliko zdravja in delovnih uspehov!

JANEŽ BLAŽIČ, dipl. inž.

Dopisniki Dolenjskega gozdarja leta 1986

M. Bajt	1, 2, 3, 5	J. Penca	1, 2, 3, 4, 5
J. Barič	4	J. Petrič	2, 3
D. Belopavlovič	1, 5	S. Pirc	2, 3, 5
J. Berus	2	M. Pirkovič	1, 5
J. Blažič	1, 2, 5	J. Piškur	5
F. Čibej	4	I. Plut	1, 3
M. Dragišič	2, 3, 4, 5	I. Rogelj	2
P. Dular	1	J. Rustja	2, 5
T. Fabjan	2, 4	J. Sašek	4
J. Gašperšič	5	B. Špiletič	2, 4
F. Janež	1	B. Štublar	5
L. Javornik	4, 5	A. Tesari	2
U. Kastelic	1, 4	N. Thorževskij	1, 5
I. Krasko (izv. GG)		V. Turk	5
D. Kure	2	J. Vidervol	2, 3
J. Kure	4, 5	A. Vrtin (izv. GG)	
R. Kutnar (izv. GG)		M. Vujica (izven GG)	
S. Klančičar	1, 2, 3, 4, 5		
D. Kovačič (izv. GG)			
S. Lindič (izv. GG)			
R. Lapanje	1		
J. Lukšič	4, 5		
J. Muhič	5		
V. Pavc	2		

Skupaj je bilo 41 dopisnikov, od tega 6 izven gozdnega gospodarstva.

Naštetim hvala za sodelovanje, vsem delavcem gozdnega gospodarstva pa prošnja za sodelovanje v prihodnje!

Šport

Ko to pišemo, snega še ni. Naši smučarji tako še ne vedo, kdaj bodo tekmovali za Zelenkov in Fricov pokal. Nasploh je o športnikih malo slišati. Pa se menda niso naši odbojkarji, nogometaši in kegljači tako hitro postarali? Med slednjimi je prav gotovo najbolj uspešen Niko Goleš iz trebanjskega toka.

Nekoliko nepričakovano je letos našo območno kegljaško skupnost zastopal na dveh tekmovalnih sklepne prvenstva Slovenije. Čeprav ni bil v najboljši formi — spomnimo se samo drugega mesta na prvenstvu našega podjetja — je na prvenstvu najboljših šestdeset članov dosegel razmeroma dobre izide. V igri dvojic sta v paru z Maražem na kegljiščih v Ajdovščini in Novi Gorici podrla 3.267 kegljev.

Posamezno je Niko nastopil v Litiji in Domžalah in naštel 1.615 podrtih

Še en pokal za Nika Goleša.

kegljev, čeprav ta rezultat zaradi zahtevnosti kegljišč ni prav visok, je za seboj pustil nekoliko znanih imen. Na tekmovalnih Dolenjske je po rezultatih zbral največ točk in mu po pravilniku pripada naslov najboljšega kegljača v letošnjem letu.

Goleš dela tudi kot tehnični vodja pri OKS Novo mesto in tajnik trebanjskega kluba, prizadeva si za ponovno oživitve kegljanja na našem podjetju, saj bo med organizatorji tradicionalnega četverboja gozdnih gospodarstev Novega mesta, Kočevja, Postojne in Brežic.

Prisluhni!

*Hrast mogočni premišljuje:
kaj tu v gozdu se godi,
kostanj hira, jelka umira,
smreka komaj še živi.*

*Jelka tiho se oglasi:
krilce mi vse stran leti.
Hrast! Sprejmi ti me v svoj objem,
predno izmučena umrem.*

*Hrast mogočni skloni glavo
in zažuga na vse strani:
če mi dihali ne bomo,
ljudje, kaj dihali boste vi?*

*Hrast Mogočni še bolj se skloni
in pod težo zaječi, to je dvajseto
stoletje,
le prisluhnimo mu vsi.*

ANDREJ GAŠPERIČ

Moja srečanja z medvedi

Visokega snega in mraza še ni, zato se tudi letos medved še ni odpravil spat. Od starih ljudi sem večkrat slišal: »Če medved še ne spi, se zime bati ni.«

V zadnjem času pa vidimo, da dela medved precej škode, napada domače živali, ne prizanaša pa niti človeku. Pred leti so me ljudje v dolini strašili, da me bodo tam gori v Sredgori medvedi in volkovi požrli. Strah pa ima velike oči, zato sem ga hotel z lastnimi očmi videti in slišati. V letih dela na tem območju sem se z medvedi velikokrat srečal. Življenje me je izučilo, kako se srečati z medvedom, kako se mu prilagoditi (in morda sem tudi zato še danes živ).

Opisal bom le nekaj srečanj z medvedi. Bil je meglen jesenski dan in dež je rosil, ko grem po gozdni poti navzgor, ogrnjen v svojo nepogrešljivo pelerino, pa zagledam komaj meter pred seboj medveda, ki je že skrenil s poti v gozd. Gotovo sem se mu zdel preogromen zalogaj, saj me je pelerina še povečala. Drugače bi trčila in gotovo bi bilo po meni.

Nekega dne se vračam z dela prek Ciglance na Planino. Na bližnjem hribu, ki ga zvečer najprej obsveti luna, je bilo ob stezi v smrečini mrhovišče. Ko zašumi, zagledam nekaj črnih živalic in pomislim na divje prašiče. Toda na stezo pred menoj stopi medvedka z dvema mladičema. Obstanem, klobuk mi je skoraj zletel z glave, tudi lasje so se postavili pokonci. Kričati nisem mogel, torbica pa je bila prazna, saj sem že sam komaj čakal večerje. Ko tako otrpel stojim, se medvedka obrne, od koder je prišla. Sam pa sem na novo zaživel. In kaj me je rešilo? To, da sem miroval, gotovo si je mislila, da ji v takšnem stanju nisem nevaren, ne njej in ne mladičema.

Medved me je presenetil tudi v nekdanji Auerspergovski vasi Golobinjek pod Kopo (1077 n. m.). Slive so komaj začele zoreti. Že od daleč vidim nekoga na slivi, najprej pomislim, da je to stara ženska, ker je vsa v črnem. Pridem bliže, da se tudi sam posladkam, pa spoznam medveda, kako lomi veje in si nekaj brunda. Odšel sem z mislijo, da z medvedom ni varno sliv jesti.

Takrat, pred leti, 27. aprila še ni bil dela prost dan. Delavci, povečini iz drugih republik, so že odšli praznovati praznik dela, prvi maj. Ostal sem skoraj sam, odločen, da pregledam sestoje v revirju, če je kaj sušic. Tam v bližini trenutno ni bilo delovišč. Pridem na vrh ob meji s KGP Kočevje, kakih 500 m iznad ceste. Postojim, zaužijem svež gorski zrak, ogledujem hirajoče jelke, med njimi nekaj že suših. V oddaljenosti šestih metrov pod menoj je bila skupina jelove gošče. Iz nje prileze nekaj črnega, prašič ni, pomislim, ker je prevelik, pa tudi jelen ni. Stvar se obrne proti meni, se postavi na zadnje noge, odpre gobec in stegne rdeč ploščat jezik. Ko ugotovim, da je to medvedka z dvema mladičema, je bila že pri meni. Komaj sem se obrnil, ona pa že hlasta po moji zadnji plati. Zato sem ta zadnjo še bolj stisnil k telesu. Zgrabila je za pelerino, s katero sem bil ogrnjen. To pot se je zadovoljila z njo. Brez nje sem bil, čeprav po težko prehodnem terenu, v nekaj skokih ob cesti. Z delom sem nadaljeval na drugi strani ceste. Po eni uri grem po svojo pelerino. S skal je bil ostrgan mah, na njem pa so se poznali močni kremplji, ki se borijo za golo preživetje.

Lepi so roški gozdovi in lepi bodo, dokler jih bosta krasila jelka in medved!

FRANC JANEŽ

To ravno ne, ampak...

Presenečenje

Zadnja seja zveze dita gozdarstva in lesarstva Slovenije je bila konec novembra v okolici Sežane. Gostovali smo pri Zavodu za pogozdovanje in melioracijo Krasa. Poleg rednega dela je običajno ena izmed točk dnevnega reda tudi predstavitev domačinov. Osnovne podatke o gospodarjenju in o območju nam je podal inž. Silvo Čehovin.

V razpravi je padlo tudi vprašanje: »Kakšni so odnosi med kmeti in gozdarji?« Duhoviti inž. Čehovin je pričel takole: »Ma, sovražijo nas ravno ne ...« in s tem spravil prisotne v dobro voljo. Mnogi so se spomnili zadev ob žledolomu v Brkinih, ki vsi spadajo pod zavod. Jaz pa sem pomislil še na podobno izdelavo drv v Žvirčah v Suhi krajini, kjer gozdarjem tudi ne cve-to rožice.

SLAVKO KLANČIČAR

Najtežje je po tovariškem srečanju, kot pravimo sedaj zaključkom raznih terenskih ogledov, dobiti od naših gozdarjev podatke o popiti pijači in polnih steklenicah vrnjenih v trgovino. V začetku letošnjega leta pa sem bil resnično presenečen. Pri prebiranju dnevnika našega tehnika, pripravnikarja, sem v njem zasledil tudi točne podatke, kako je bilo s to rečjo na polhariji našega dita. Odkritosrčni in dobri opazovalec Janez je med drugim tudi zapisal: »Popili smo 40 litrov vina, 20 litrov mošta, dve gajbi piva itd.«

Včasih je branje teh dnevnikov resnično zelo zanimivo. Tako lahko izveš za težave, ki pestijo naše delavce, kdo so dobri delavci in kdo »luftarji«. Tudi marsikatero kritično pripombo lahko najdeš in se pri tem zamisliš.

SLAVKO KLANČIČAR

Mimogrede zapisano

Anonimneži

Na zadnjem gozdarskem veleselju v Celovcu smo bili bolj opazovalci ali, kot je »nekdo« lepo rekel, zbiralci prospektov. No, nekaj malega smo pa le trgovali. Vodja službe za mehanizacijo inž. Kure je imel namen povprašati pri znanem proizvajalcu drevničarske opreme za rezervni del za traktorski priključek. Namenjen je bil za naš tozd in zato smo se pri povpraševanju priključili še jaz in slučajno prisotna inž. Pavca ter šofer Klobčar. Proizvajalec nas je vse povabil v svoj poslovni prostor. Medtem ko smo se pogovarjali, je večkrat kdo za hip vstopil in na veliko so si izmenjavali posestnice (vizitke). Tudi Kuretu jo je dal, ta pa je dolgo iskala svinčnik in papir, da je potem s tiskanimi črkami napisal svoj naslov kot tudi naslov našega podjetja.

V naši neposredni bližini je ropotala Primultinijeva mehanizirana žaga in njen lastnik in proizvajalec opreme je ravno takrat prišel obiskat svojega tukajšnjega soseda. Sledilo je predstavljanje in ugotovitev, da sta se z inž. Pavcem že videla, saj je ta podjetnik delno opremil tudi našo žago v Pogancih. Domenjeno je bilo, da se čez eno uro dobimo pri njem zaradi razgovora o neki zamenjavi. Vsem je dal spet vizitko, mi pa njemu — roko.

Točno ob določeni uri smo res bili tam, toda lastnika ni bilo. Morda je prišlo do nesporazuma ali pa si je Primultini vzel čas za kakega bolj resnega kupca, ne pa za anonimneže in siromake brez vizitk.

Pa tako malo je potrebno, da bi se tudi mi lahko ravnali po osnovnih navadah poslovnega sveta!

Moj oče

Pozimi strupen mraz,
poleti sonce žgoče,
tu med hlodi in drvimi
se sklanja, dan na dan, moj oče.

Že trideset let je to njegovo delo,
da vsak dan vagone naložijo,
da vagoni težki, naloženi,
po progi na svoja mesta odhitijo.

Moj oče že težko opravlja takšno delo,
59 let mu kmalu bo minilo,
postaja utrujen, počasnejši je korak,
pozna se mu, da delavnik je bil težak.

ANDREJ GAŠPERIČ

Ni vselej tako črno ...

Nekega petka, bilo je mračno zimsko dopoldne, sem zamišljen koračil prek avtobusne postaje. Iz množice, ne vem, morda je bil kakšen praznik, se je proti meni napotila dolga moška postava. Lenobne možgane v tistem mračnem dopoldnevu je nekako prebudila misel: »Gotovo spet kakšen nezadovoljnejš, ki mu ni po meri prevzem lesa, ali ni zadovoljen s ceno lesa, ali ga jezi sosed, ki seka na parcelni meji.« Pa ni bilo nič od tega.

Možakar je stopil k meni, mi prijazno ponudil roko, pozdravil in glavo višji od mene začel pogovor: »Veste, tovariš Falkner, ko sem vas

zagledal, sem si rekel, da se vam moram zahvaliti. Dolgo sem že na svetu, pa vam moram povedati, da nisem imel še nikoli opraviti s tako poštenim poslom. Ko sem dobil račun za les, ki ste mi ga sekali, sem vse natančno pregledal in bil na koncu več kot zadovoljen. Sploh nisem pričakoval toliko denarja, še posebno, ker so mi vsi v vasi govorili, da bom moral še kaj doplačati. Greste na dva decij? Z veseljem jih plačam.«

In sva šla s Slakom iz Repč.

To je bila izvirna potrditev poštejnega dela naše TOK.

Dopoldne je bilo manj črno.

JOŽE FALKNER, dipl. inž.

Jesen razgrinja sive pajčolane...

Poletje se je poslovilo od nas. Sončna jutra je skrila zavesa megle. Dnevi postajajo hladnejši in krajši, povsod se čuti dih prihajajoče jeseni.

Kmetje hitijo s pospravljanjem poljskih pridelkov. Polja bodo preoral in posejali s pšenico. Postala bodo pusta, otožna in prazna, njihovi pridejki pa bodo shranjeni v kletih. Tudi

sadovnjaki so žalostni, prazna drevesa samevajo v jesenski lepoti, oropana sladkih sadežev. Le pod orehom se skrivajo še zadnji sadeži, odeti v debelo lupino.

Jutra so postala hladnejša in krajša. Vsa vas je ovita v sivo meglo, ki se vleče po dolini, in le sončni žarki kdaj pa kdaj preženejo njeno sivino. Včasih modrina neba prekrijejo temni oblaki in spustijo na zemljo mrzle deževne kaplje. Na travnikih odmirajo travniške bilke, ki postajajo vse bolj porjavele in suhe. Tudi ptice selivke so nas zapustile in odletele v tople kraje. Le vrabci in črni kosi še kradejo v vinogradih sladke jagode. V vinogradih je zelo živahno. Trgači veseli obirajo zrelo grozdje, ga nosijo v kleti in iz njega stiskajo sladke most. Vinogradniki z njim polnijo sode.

V gozdu so se že razlike najlepše barve, kar jih premore jesenska narava. Tla so posuta s pisano preprogo, ki rahlo šelesti pod nogami. Med suhim, obarvanim listjem se v priprtih ježicah smejejo debeli kostanji. Rahel jesenski veter se igra in trga listje na debeli bukvi. V grmovju se nam že ponujajo dežnikarice.

Jesen je zame najlepši letni čas. Obdari nas z vsemi dobrotami. Njena lepota je tako čudovita, da se človek zasanjeno zastrmi v daljavo, nato pa zavzdihne ob prelepi jesenski podobi.

Alenka Femc, 6. a

OŠ XII. SNOUB Bršljin

Gozd

Gozd. To besedo zadnje čase vse več uporabljamo. Brez zelenja ni življenja, saj nam daje prepotrebni kisik. In kje je več zelenja kot v gozdu? V gozdu najdemo čist zrak in tišino. Gozd daje zavetje tudi mnogim živalim. Zaradi vdiranja industrije in civilizacije pa jih je čedalje manj. Tudi razni radioaktivni poizkusi in sevanja uničujejo gozd, saj so zastrupljene jagode, borovnice in gobe, ki jih človek uživa. Skoraj že za vsakim grmom in drevesom leži zarjavela konzerva ali razbita steklenica, ki jo je odvrigel malomarni izletnik, ki nima pojma o varstvu narave. Najbolj pa gozd ogrožajo požari, katerih tudi ni malo. Brezbrizno odvržena cigareta in ogenj je tu! Kljub opozorilnim tablam nekateri turisti preveč radi kurijo v gozdu.

Ker gozdovi vse bolj izumirajo, so začeli pogozdovati prazna pobočja in planote. Ustanovili so zeleno stražo in skoraj po vseh gozdovih razpostavili opozorilne table. Začeli so uničevati ličinke smrekovega lubadarja, ki uničuje zlasti iglavce. Mi, otroci, ne moremo storiti veliko. Potrudimo pa se lahko vsaj toliko, da prazne vrečke sokov in papirčke od bonbonov vržemo v koš za smeri, ne pa na tla.

Potrebno bo še veliko truda, da bodo gozdovi spet tisto, kar so bili.

DARJA KOVAČIČ
6. c.

Obnova ne miruje

December je prav gotovo mesec sestankov. Vsi mogoči predsedniki se spomnijo in sklicujejo še zadnje seje pred novim letom. Tistega dne, ko so Novolesovci vabili na svoj ustanovni zbor dila, sklican za 15. uro, sem imel še dva druga. Pa še gozdarski inšpektor je bil najavljen. Kar dva sestanka pa sta se pričela ob isti popoldanski uri. Menil sem, da je prav, če se udeležim tistega na Bazi 20, zato sem za občni zbor v Straži pričel iskati zamenjavo.

Dolgo, dolgo sem telefoniral okoli in milo prosil, predno sem dobil nekoga. Vsi klicani so imeli namreč prav tisto popoldne doma kakšno nujno delo. Pričakovali so električarja, zidarja, mizarja, strokovnjaka za centralno gretje ali kakšnega drugega mojstra. Nekateri so načrtovali tudi razna družinska dela.

Vse kaže, da so novolesovci izbrali nepravilno uro ali pa vsaj pozabili vabilu pripisati, da bo po zboru družabno srečanje, ne pa kar dve strokovni predavanji.

SLAVKO KLANČIČAR

Zapletena slovenščina

Med referenti na zadnjem decembrskem posvetovanju dila gozdarstva Slovenije v Slovenjgradcu je bil tudi inž. Janez Grilc, ki že nekaj let dela v Švici. Seznanil naj bi nas, kako je z zagotavljanjem sredstev za reprodukcijo v tej državi. Pozornost je vzbudil posebno zato, ker imajo tam že okoli 100 let star zakon o gozdovih.

V uvodnih besedah se je naš kolega nekaj časa opravičeval, ker zaradi daljše odsotnosti od dogajanj pri nas ne bo mogel vse tako povedati na način kot referent pred njim, dr. Vinkler, ker mu je novejši izrazoslovje slabše znano.

»Povedal bom vse bolj enostavno in po domače,« je zaključil. No, kmalu nas ne bo nihče razumel.

SLAVKO KLANČIČAR

Živi primerki

Novembra je bil v Ljubljani dvodnevni republiški seminar »O lepoti drevesa in gozdov«. Razpravljalo se je seveda o estetski funkciji gozda.

Prvega dne popoldan je bil za vse udeležence organiziran skupinski ogled moderne galerije pod vodstvom doc. dr. Milčka Komelja. Izvedeli naj bi o vlogi lesa kot materiala in drevja kot izraznega sredstva v kiparstvu in slikarstvu. Zanimanje je bilo veliko in v manjših prostorih je bila gneča.

Začeli smo z najstarejšimi cerkvenimi kipi.

»No, in tu so trije dobro ohranjeni eksponati iz zgodnjega baroka,« je dejal naš vodnik in pokazal na drugo stran. Pristotni smo se razposajeno zasmejali, kajti tisti trenutek so tam, pred omenjenimi primerki, slučajno stali trije naši najstarejši udeleženci in se hitro prestopili drugam.

SLAVKO KLANČIČAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penc. Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Abgelbert Tesari.

Izhaja enkrat na mesec v 1100 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom DIC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk Tiskarna Novo mesto.